

Alpokalja-Online webhelyen lett közzétéve (<http://www.alon.hu>)

[Címlap](#) > Zsinagógát vegyenek! - Kis kőszegi abszurd

Zsinagógát vegyenek! - Kis kőszegi abszurd

Létrehozta *Rose*

Létrehozva: *dec 23. - 9:28*

A különösebb sajtóvisszhangtól mentes nyári kőszegi vetítés után december közepén a budapesti Toldi moziban is bemutatták Gellér-Varga Zsuzsa dokumentumfilmjét Zsinagógát vegyenek! címmel a kőszegi zsinagógáról.

A jelen formájában a városképet is erősen amortizáló, 150 éves műemléképület évtizedek óta omladozik. Lassan összeomlik, és ezzel eltűnik a kőszegi zsidóság utolsó mementója, ami még arra emlékeztet, hogy régen virágzó zsidó közösség élt itt.

De így még ronda is, ott a belvárosban. Talán jobb volna, ha a turisták nem negatív példaként fotóznák az utcáról az épületet. A történet tipikus közép-európai abszurd: a második világháború után gyakorlatilag nem maradtak zsidók Kőszegen, a zsinagóga meg az államé lett. Aztán amikor annak sem kellett, eladták. Ha valaki azt hinné, hogy nem akad ember e hazában, aki zsinagógát vesz, csak úgy magának, hát téved. Többen is vannak, de aztán valami mindig közbejött...

Van, aki azt mondja: „egy magánszemély számára ez az épület akkor ér valamit, ha összedől.” Csak a telekért kellene bárkinek is az épület? Vagy azért, hogy jelzalogot tetethessen rá?

Krug Gusztáv tíz éve kincstári pályázaton vette meg a zsinagógát és melléképületeit négymillióért, és azt tervezte, ír kocsmát nyit. Az egység az alapincézett két első épületben lett volna. „Az egy minőség, az egy színvonal” – mondta Krug. Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal, a Kulturális Örökség Hivatala elődje kocsmagründölés ellen volt, de abba beleegyeztek, hogy a pinceszinten étterem, a földszinten pedig üzletek működjenek. Közben elfogyott Krug pénze, és az egészet eladta.

Az mostani tulaj, Molnár Gyula befektetési céllal vásárolta meg a zsinagógát, így ő sem nyúlt az épülethez. De. Molnár hitelt vett fel, amit nem tudott visszafizetni, ezért jelzalog került a zsinagógára, majd megkezdték az árverezését. A zsinagóga és melléképületei helyrajzilag különállóak, így külön is értékesíthetők. A 72 millióért meghirdetett zsinagógára nem akadt érdeklődő, de a melléképületek a 8 milliós kikiáltási ár feléért Béres Anikóékhoz kerültek. A zsinagógát azóta újra próbálták értékesíteni, de úgy tűnik, ennyiért nem kell senkinek.

Béresék ingatlanokat adnak bérbe Szombathelyen, Anikó szenvedélyes régiséggyűjtő, és azt mondja, azért akarná megvenni a zsinagógát is (ami egyelőre túl drága neki), mert szeretne emléket állítani a holokausztnak. Miután Béresék megvették az épületeket, a műemlékesek falkutatást végeztek, a rituális fürdő nyomait keresték, de egyelőre nem találták.

A szombathelyi hitközség elnöke, Jelinek Endre György, a dokumentumfilmben azzal vádolta Béreséket, hogy csak nyereszkedési célból vásárolták meg a telket és a melléképületeket, s attól tart, hogy csak ezért akarják rátenni kezüket a zsinagógára is.

És ahogy az lenni szokott, időközben két alapítvány is született a zsinagóga megmentésére. Az egyiket Béresék hozták létre, a másikat meg a kőszegi önkormányzat, a zsidó hitközség kezdeményezésére. Ez utóbbival az lenne a terv, hogy majd elérni a zsinagóga állami kézbe való visszajuttatását. Vagy ha ez nem megy, akkor meggyőznék Molnárékat (illetve a hitelezőt) és Béreséket, hogy tulajdonrészeiket vigyék be az alapítványba, amelybe magánszemélyeket és cégeket is bevonnak majd, s pályázati úton pénzeket szereznek a felújításra és a későbbi működtetésre. Mivel Molnárék pénzt akarnak, eszük ágában sincs bedobni a közösbe a zsinagógát, és az eddig befektetett pénzt és energiát nézve logikusnak tűnik, hogy Béresék sem akarnak csak úgy beleugrani az alapítványba.

A zsidó hitközség abban gondolkodik, hogy szakrális funkciót kell adni az épületnek, de ez nem okvetlenül fedi a helyi zsidók igényét – lévén, hogy nem is igen vannak... Molnárék állítólag igyekeznek olyan vevőt találni, akit érdekel, hogy kulturális kincs van a tulajdonában, de csak busás összegért.

Béresék úgy tervezték, hogy a zsinagóghoz kapcsolódóan galériát, kávézót, esetleg művészlakást alakítanak ki belőlük, kapcsolódva a zsinagóga majdani művészeti programjait. Aztán is felmerült bennük, hogy jobb híján valamelyik gyermekük odaköltözzön, bár ettől a hivatal kissé sikítófrászt kapott. Végül rábólintottak, azzal a kikötéssel, ha visszaállítják eredeti funkciójába, vagyis imateremmé alakítják az egyik épület nagyszobáját.

Akárhogy is, ha ez így megy tovább, lassan nem lesz min vitatkozni, mert teljesen az enyészeté lesz a kőszegi zsinagóga...

Fotók: [Gellér-Varga Zsuzsanna](#) ^[1]

Zsinagógát vegyenek!

Szereplők: Benkő János, Béres Anikó, Béres Sándor, Gamauf Lajosné, Hauer Tamás, Ivicsics Péter, Jelinek Endre György, Kiss Károly, Krug Gusztáv, Mátrai István, Tokaj Margit

Szerkesztő - riporter: Gaal Ilona, Kriza Bori

Producer - zeneszerző: Wizner Balázs

Rendező - operatőr: Gellér-Varga Zsuzsanna

Fókusz

Forrás webcím: <http://www.alon.hu/node/4598>

Hivatkozások:

[1] <http://www.zsurlofilm.com/Zsinagoga/index.htm>